

EUROOPA
KONTROLLIKODA

ET

Kõne

18. jaanuar 2021

Euroopa Kontrollikoja presidendi Klaus-Heiner Lehne kõne

Euroopa Kontrollikoja 2019. aasta aastaaruande esitlemine

Euroopa Parlamendi täiskogu osaistungjärg (Brüssel)

18. jaanuar 2021

Kehtib esitatud tekst.

Erinevuste korral tuleb lähtuda suulisest tekstist.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Lugupeetud president,

Monika Hohlmeier,

raportöörid ja variraportöörid eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses,

austatud parlamendiliikmed,

volinik (Hahn),

nõukogu eesistuja,

daamid ja härrad!

Me elame keerulisel ajal. Nagu alati Euroopa Liidus, toovad suured kriisid kaasa suuri edusamme ja uuendusi, mida me pidasime võimatuks vaid mõni kuu tagasi.

Tänu Euroopa Parlamendi visadusele võeti aegsasti vastu tähtsad otsused ja sõlmiti kokkulepped, mis kujundavad ELi rahandust järgmise seitsme aasta jooksul. Kasutan siinjuures ka võimalust, et avaldada kiitust nõukogu ametist lahkuvale eesistujariigile ja komisjonile. Nüüd jääb vaid loota, et liikmesriigid ratifitseerivad omavahendite otsuse kiiresti.

Mul on hea meel olla siin koos aastaaruande eest vastutava liikme, kolleegi Tony Murphyga, et tutvustada teile kontrollikoja aastaaruannet 2019. aasta kohta ja selle üle mõtteid vahetada.

Praegusest COVID-19 kriisist tingitud eriolude tõttu toimub aruande tutvustamine see aasta veidi hiljem, kui see tavaks on olnud. Kuid see võib anda isegi **eelise**, sest eelarvekontrollikomisjon on nüüd eelarve täitmisele heakskiidu andmisega seotud töös tunduvalt kaugemale jõudnud. Viimastel nädalatel toimunud mitmesuguste kuulamiste käigus saadud teavet saate seega juba tänases arutelus arvesse võtta ja see ei ole sugugi halb.

Eriti oluline on, et poliitilised otsused, mille te siin saalis vastu võtate või millega nõustute, viidaks kohapeal tulemuslikult ellu. Et saaksite hinnata, mis toimis ja mis mitte ning kuidas olukorda parandada. Just siinkohal on olulised kontrollikoja üksikasjalikud ja sõltumatud auditid.

Praeguseks on meie leiud 2019. aasta kohta hästi teada. Me esitame taas märkusteta arvamuse nii raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse kui ka tulude korrektsuse kohta.

Kulude puhul on üldine veamäär meie hinnangul püsinud **stabiilne** – 2019. aastal **2,7%**, võrreldes 2,6%-ga 2018. aastal. See arv peidab endas muidugi märkimisväärseid erinevusi poliitikavaldkondade vahel.

Konkurentsivõime valdkonnas on veamäär meie hinnangul suurenenud (see on **4%**), peamiselt rahastamiskõlblamatute kulude tõttu.

Loodusvarade valdkonnas täheldasime paranemist, mille tulemusel oli hinnanguline veamäär **1,9%**.

Halduse valdkonnas ei leidnud me olulisi vigu, nagu ka varasematel aastatel.

Võttes arvesse liikmesriikide asutuste parandusi, on **ühtekuuluvuse** valdkonna veamäär meie hinnangul **4,4%**, mis on madalam kui eelmisel aastal, kuid ületab endiselt olulisuse piirmäära. Kui liikmesriikide asutused ja komisjon suudavad järgnevatel aastatel kõrvaldada puudused, mille me tegime kindlaks nende veamäära hinnangutes, võib meil olla võimalik tugineda rohkem liikmesriikide auditeerimisasutuste tööle, kuid praegu ei ole me veel sealmaal. Ma tean, et komisjon on kindlalt otsustanud selle eesmärgi saavutada, ja me vajame selle saavutamiseks suuri jõupingutusi kõigil tasanditel.

Daamid ja härrad

Mitme aasta jooksul oleme vaadelnud eraldi kulutusi, mida peame **suure riskiga** kulutusteks, näiteks ühtekuuluvuse valdkonnas, mida hallatakse koos liikmesriikidega, ja neid, mida peame väikese riskiga kulutusteks. Suure riskiga kulutuste veamäär ületab olulisuse piirmäära ja on hinnanguliselt **4,9%** (2018. aastal 4,5%). Kuid 2019. aastal suure riskiga kulutuste **osakaal**, eelkõige ühtekuuluvuse valdkonnas, kasvas (53%). See ei ole iseenesest probleem, kuid sellest tulenevalt on nüüd olulisel määral vigadest mõjutatud enamik meie auditi üldkogumist – seega on viga läbiva iseloomuga. Seetõttu otsustasime esitada eelarveaasta 2019 kulutuste kohta **vastupidise arvamuse**, mitte märkustega arvamuse nagu varasematel aastatel.

Seda **ei** tohiks käsitada komisjoni süüdistamisena – ligikaudu 74% ELi kuludest haldavad ju **liikmesriikide ametiasutused**. Igal üksusel on ahelas oma roll ja ülemäärane lihtsustamine ei vii meid kusagile. Samuti **ei** tohiks seda pidada märgiks **tagasiminekest** ELi finantsjuhtimises. Kui vaadata kümne aasta tagust olukorda, oleme teinud suuri edusamme.

Erinevalt meie üldisest järeldusest 2019. aasta kohta on meie järeldused eri kuluvaldkondade kohta **väga erinevad** – tean, et uurite neid, kui valmistate ette parlamendi otsust eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.

Lugupeetud president, daamid ja härrad

Tulevikku silmas pidades sooviksin rõhutada kolme üldist küsimust.

Esiteks oleksin soovinud, et selle asemel, et arutada Euroopa Prokuratuuri ametisse nimetamise korda, nagu teil on kavas hiljem sel nädalal – ehkki see on oluline –, võiksime juba näha Euroopa Prokuratuuri tegutsemas, **kaitstes ELi finantshuve** eeskirjade eiramise ja pettuste eest samasuguse pühendumusega, nagu kaitstakse riiklikke finantshuve. On ülim aeg, et see asutus saaks hoo sisse ja talle tagataks piisavad ressursid. Tean, et nii peaprokuröri kui ka teil on kindel tahe seda sündimas näha. Kontrollikoda soovib mõistagi seda jõupingutust kooskõlas oma auditivolitustega igal võimalikul juhul toetada.

Teiseks märgime, et kontrollikoja aruandeid nimetatakse üheks võimalikuks teabeallikaks, mida arvestada komisjoni kvalitatiivsetes hinnangutes kooskõlas määrusega 2020/2092 (üldine **tingimuslikkuse** kord liidu eelarve kaitsmiseks). Tunnistades ilmselget, nimelt et „on olemas selge seos õigusriigi austamise ja liidu eelarve tõhusa täitmise vahel kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega“, on ELi seadusandja kehtestanud selgelt põhimõtte, mille järgimine tuleb nüüd kohapeal vajaduse korral tagada. Väljendan heameelt asjaolu üle, et õigusloomeprotsessis võeti arvesse mitmeid meie soovitusi, eelkõige ELi rahaliste vahendite lõppsaajate ja toetusesaajate seisukohta.

Kolmandaks oleme oma aruannetes juhtinud korduvalt tähelepanu asjaolule, et paljudel liikmesriikidel on jätkuvalt raskusi ELi vahendite **kasutamisel**, olenemata poliitilisel tasandil kindlaks määratud eesmärkidest ja nõuetest. Need raskused on suurendanud ka täitmata kulukohustusi, mis ulatusid 2019. aasta lõpuks 298 miljardi euron. See tähendab, et see raha vajab veel nõuetekohast kasutamist, nagu seadusandjad ette on näinud. Asjaomased liikmesriigid peavad raha kasutamise viivituste probleemiga kiiresti tegelema.

Kasutan ka võimalust, et teha kaks üsna praktilist ja tulevikku vaatavat märkust.

Taasterahastu alustamisega on lähiaastatel oodata ELi kulutuste peaaegu kahekordistumist. Arutasime seda juba eelarvekontrollikomisjoniga, kui ma teiega viimasel korral novembris vestlesin, ning soovin teile teada anda, et me hindame praegu seda, mida see meie, audiitorite jaoks tähendab – nii **kohustuste** kui ka vajalike ressursside osas. Näib ilmne, et sellel on mõju **personalile**, ja ma loodan, et saan teile selle kohta peatselt uut teavet anda.

Lõpetuseks sooviksin juhtida tähelepanu kontrollikoja katseprojektile „Aruanne ELi eelarve tulemuslikkuse kohta 2019. aasta lõpu seisuga“, mis on vastuseks paljude parlamendiliikmete soovile pöörata meie audititöös rohkem tähelepanu ELi eelarve tulemuslikkusele ja hinnang komisjoni poolt sellega seoses esitatud teabele.

Daamid ja härrad! Lõpetuseks soovin öelda, et

praegusel kriisiajal on liikmesriikidel ja Euroopa Komisjonil tohutu vastutus selle eest, et ELi raha hallataks usaldusväärselt ja tõhusalt. Meie aastaaruanne, mida mul on rõõm täna teiega arutada, näitab, et vaja on **rohkem jõupingutusi**. Teil kui otse valitud parlamendiliikmetel on **suur vastutus** seadusandliku ja poliitilise kontrolli eest, tagamaks, et seda ka tehtaks.

Täna teid tähelepanu eest.